

[Energiministeren]

lovgivning fra sidste år om vedvarende energi-støtte, at energiministeren skal til energipolitisk udvalg, hvis forslaget om regionalisering skal føres ud i livet, så jeg kommer til udvalget, hvor vi kan tage en drøftelse om det.

Jeg mener, at vi ud fra et samfundsmæssigt ressourcensyn bør drøfte seriøst, om vi skal lave den dobbeltinvestering, der ligger i ikke at regionalisere. Men det vil vi få anledning til at drøfte, når jeg kommer til udvalget om den sag.

Jeg er især med hr. Waldorff i, at vedvarende energi især kan give en effektivitet, når man anvender den på kollektiv basis, i landsbyprojekter o.lign. Det er netop også derfor, at varmeplanlægningens styringssystem er lige så nødvendigt for fremme af vedvarende energi, som det er for fremme af de andre kollektive opvarmningsformer.

Dér er der også en sammenhæng, som jeg er lidt bange for at nogle overser i denne diskussion.

(Kort bemærkning).

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg er ked af at måtte konstatere, at det alligevel er dårlig vilje og ikke manglende forståelse, når ministeren ikke vil bruge den beregningsfaktor, som er den eneste rimelige for at få oplyst hele projektets samfundsmæssige værdi.

Endvidere efterlyser jeg igen en kommentar til, hvorfor ministeren ikke har opfyldt det løfte, ministeren gav i oktober måned om at foretage en beregning af spildvarmen fra Asnæsværket og indefter; det var ikke et spørgsmål om København.

Energiministeren (Poul Nielson):

Fru Annelise Gotfredsen ved jo, at der er andre, der er i fuldt sving med at lave sådanne beregninger, og dem får vi mulighed for at kommentere, hvis de bliver offentligtgjort.

Jeg har sagt, at jeg da ikke har noget imod, at det bliver belyst – der er så meget, jeg ikke har noget imod – men derfra og så til at sætte ressourcer af til at belyse følgende problemstilling er der et stykke vej. Problemstillingen er jo, at når det er godtgjort, at det er for dyrt at gå tværs over Sjælland til det største, bedste og mest sammenhængende varmemarked, sammenlignet med at bygge et

helt nyt værk op dér i stedet for, så er det relativt endnu mindre attraktivt at lave meget lange forsyningsledninger til markeder, som er langt tyndere og mindre end det, der i øvrigt er det største og bedste potentielle afsætningsmarked på Sjælland.

I det nærmere opland omkring Asnæs ligger Holbæk og Slagelse. Holbæk har ikke fjernvarme. Der er udstedt direktiv efter forhandling med Holbæk kommune. Det er efter den forventning, der hele tiden har været helt udramatisk, et direktiv, der drejer sig om forsyning med naturgas, netop fordi byen ikke har noget fjernvarmesystem.

Så er der Slagelse, og jeg har på fornemmelsen, at Slagelse var bedre egnet end Holbæk set ud fra en Asnæsforsyningsvinkel, og jeg har også forstået, at Slagelse ligger sådan, at det billigere kan forsynes fra Stigsnæs end fra Asnæs, og at der yderligere i denne Stigsnæsvurdering aktuelt ligger, at naturgas er mindst lige så attraktiv for Slagelse som kraftvarmeforsyning fra Stigsnæs. Når man kombinerer disse faktorer, bliver der alt i alt tale om, at Asnæs og Stigsnæs træder hinanden lidt over tærne, og at det ikke er mere attraktivt end det, der blev vurderet som det første og tilsyneladende mest attraktive, nemlig at gå til hovedstadsområdet. Sådant ligger landet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om mærkning og oplysningspligt vedrørende forbrug af energi.

(Lovforslag nr. L 91. Fremsat 2/2 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Løvig Simonsen (S):

Tinget har netop afsluttet forhandlingerne om energiministerens redegørelse af 4. februar 1982 om regeringens energipolitik. Af energiministerens skriftlige redegørelse fremgår det, at den hidtidige kraftige vækst i elforbruget er ændret til stagnation i 1980 og et mindre fald i 1981.

I 1980 blev der endvidere registreret et kraftigt fald i energiforbruget, særlig i olie-

[Løvig Simonsen]

forbruget; som det fremgår af redegørelsen, var bruttoenergiforbruget i Danmark i 1980 ca. 8 pct. lavere end i 1979.

Dette er en meget positiv og glædelig udvikling, der vidner om det fælles ønske: at spare på energien og dermed på såvel råstoffer som valuta. Det er samtidig i god overensstemmelse med regeringens energipolitiske handlingsprogram, som der er redegjort for i Energiplan 81.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at Danmark i videst muligt omfang må bringes ud af den afhængighed af importeret energi, som både med hensyn til betalingsbalance og forsyningssikkerhed er blevet en belastning for landet. I regeringens handlingsprogram hedder det, at elforbrug til apparater, varme, lys m.v. må begrænses. Et væsentligt element til fremme af dette mål er regeringens foreliggende lovforslag om mærkning og oplysningspligt vedrørende forbrug af energi.

Lovforslagets vedtagelse og gennemførelse vil betyde yderligere besparelser på energiområdet, besparelser, der ikke blot vil nedbringe energiforbruget, men også vil blive mærkbare på vores betalingsbalance på længere sigt. Også for den enkelte forbruger vil lovforslagets vedtagelse betyde endnu et skridt i den rigtige retning. Forbrugeren bliver nu i endnu højere grad i stand til selv at vurdere og følge sit eget samlede energiforbrug. Dette betyder igen, at forbrugeren vil kunne tilrettelægge sit energiforbrug på en sådan måde, at der for den enkelte kan blive tale om betydelige besparelser. Såvel for den enkelte forbruger som for landet som helhed fremmes endvidere vor uafhængighed af importeret energi.

For producenterne af de mange energiforbrugende produkter vil lovens gennemførelse ligeledes betyde et skridt i den rigtige retning: dels bliver der tale om en tilskyndelse til en produktudvikling, der vil rumme store eksportmuligheder for en række danske firmaer, dels bliver der tale om, at producenterne på denne måde giver deres værdifulde bidrag i forsøget på at opnå samlede samfundøkonomiske besparelser.

Lovforslaget omhandler ikke kun energiforbrugende artikler i snæver forstand, men medtager endvidere anlæg til opvarmning af bygninger samt disses varmtvandsforsyninger. Ud over dette er også motordrevne køretøjer inddraget, nemlig i forslagens § 1, stk. 2.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at bredden i dette forslag vidner om den store betydning for fremtidens Danmark. Vi vil komme det endnu alt for store og ofte unødvendige forbrug til livs i de kommende år.

Ændringen vil ikke komme med ét slag, bl.a. fordi forslaget efter sagens natur heller ikke medregner salget af brugte varer. Måske kunne man på et senere tidspunkt lade brugte varer blive inddraget i ordningen.

Lovens gennemførelse vil ikke belaste statskassen i større omfang. Som det fremgår af bemærkningerne, vil alene oplysningsarbejdet om den nye lov kræve afsættelse af et mindre beløb.

For socialdemokratiet er det af væsentlig betydning, at der i dette oplysningsarbejde både informeres i forhold til forbrugere og i forhold til producenter. Vi lægger vægt på, at gennemførelsen af dette forslag vil tjene hele det danske samfunds interesser.

I bemærkningerne til lovforslaget henvises der til tre EF-direktiver samt et EF-rammedirektiv. Det fremgår, at det foreliggende lovforslag således ikke er i strid med de gældende EF-aftaler.

Jeg skal ikke gøre yderligere bemærkninger til forslaget, men blot kort repetere, at forslaget må ses på baggrund af det fælles ønske om at forstærke alle tænkelige energibegrænsende foranstaltninger.

Socialdemokratiet kan hermed give forslaget sin fulde tilslutning, idet vi udtrykker håbet om, at det må blive vedtaget og træde i kraft den 1. juni 1982.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Jeg vil gerne starte med at beklage, at ministeren og ministeriet ikke har levet op til de aftaler, man har indgået med organisationerne om at føre disse organisationer ind i de afsluttende forhandlinger, inden man fremsatte lovforslaget.

Når man så sidder og kigger lovforslaget igennem, spørger man sig selv: hvornår kommer så det, der kan give os nogle besparelser efter overskriften af dømme, og hvad er det egentlig, der gør, at dette lovforslag er så nødvendigt? Det første spørgsmål, man naturligvis må stille sig, er, hvor meget vi sparer ved at indføre en sådan lovgivning, for det har vi haft lidt svært ved at se.

[Ahlmann-Ohlisen]

Endelig hænger man lovforslaget op på et EF-direktiv. I bemærkningerne til lovforslaget står der:

»Ifølge direktivet kan det enkelte medlemsland selv afgøre, om det vil foreskrive mærkning af de omhandlede apparater.«

Det vil sige, det ikke er et direktiv, der pålægger os at indføre denne lovgivning. Så kunne man spørge: ja men er det så sådan, at fabrikanterne i dag i den danske branche ikke benytter sig af at oplyse forbrugerne om energiforbrug og ydeevne, for det er jo det, der er tale om i lovforslaget? Men enhver vil vide, at fabrikanterne netop bruger dette her som et stærkt salgspareparameter for at få afsat deres varer.

Det vil sige, at de negative ting i lovforslaget vejer temmelig tungt. På den anden side kan vi godt følge tankerne om det positive over for forbrugerne i, at de får mulighed for at se, hvor megen energi de forskellige produkter bruger, og vi har også forståelse for, at forbrugerne skal have mulighed for at dykke ned i tingene og få en rimeligt fornuftig afklaring af de forskellige varers energiforbrug.

Vi mener dog, at man måske kunne bruge ressourcerne bedre på at vejlede virksomhederne. Ministeriet kunne f.eks. udsende nogle vejledende oplysninger om, hvordan forholdene er i de øvrige EF-lande, og så støtte virksomhederne og ikke belaste dem, som man lægger lidt op til i lovforslaget. Vi synes, at beføjelserne i lovforslaget til ministeren og til tilsynsmyndighederne er vældig omfangsrige; man kan udskrive 17 varmpumper og 7 elapparater, hvis man vil, uden at afregne.

Der er forskellige ting i lovforslaget, som vi gerne vil være med til at diskutere, men konkluderende kan jeg sige, at vi går positivt kritisk ind i udvalgets arbejde. Vi kan godt se, der er nogle elementer i lovforslaget, men det er lidt for drastisk, og jeg tror, vi må prøve at se lidt på beføjelserne, men så skulle det vel også være muligt at finde en overensstemmelse om forslaget.

Niels Anker Koføed (V):

Venstre er for så vidt enige i intentionerne i lovforslaget, for vi kan jo alle sammen støtte den tanke, at man skal spare på forbrug. Det, vi kan sætte spørgsmålstegn ved dette

forslag om, er for det første dets principielle karakter. Jeg synes, at folketinget snart skal sige til regeringen, at det er i folketinget, lovgivningen sker. I dette forslag lovgives der reelt kun i én paragraf; det er, at energiministeren har bemyndigelse til at gøre næsten, hvad pokker han vil, som passer til hans ene og alene viden om, hvad der tjener forbrugeren bedst. Der er ikke én eneste konkret paragraf i dette, som kan give folketinget nogen som helst indsigt i, hvad det er, ministeren er ude på. Jeg synes, det er en uvane, som regeringen efterhånden vænner sig til; det er så dejlig nemt at have bemyndigelser, for så kan man altid tilpasse sig efter det politiske eller andre forhold.

Hvad er så formålet? Formålet er, at nu skal forbrugerne have reel oplysning, og det påtvinger man fabrikanterne at give dem ved at sætte nogle skiltninger på, og så tror man i den hellige oplysnings navn, at forbrugeren er godt stillet. Men er han egentlig det? Hvad er det, man vil spare på? Man vil spare på el. Men så siger ministeren i sin fremsættelsestale, at energiforbrugende maskiner, anlæg m.v., som erhvervslivet anvender til produktionsformål, dermed ikke er omfattet af forslaget.

Anser man den danske forbruger for at være spå uoplyst? Til trods for at vi har et skolevæsen, hvor der er ni års undervisningspligt, tror man ikke, at den menige forbruger kan se, om det apparat, han bruger, bruger mere eller mindre strøm. Er det ikke at fokusere på en ting, som er ude af proportioner i forhold til det, det drejer sig om? Mener ministeren, at det er nødvendigt, at en barbermaskine skal mærkes med, hvilket forbrug den har? Er det fornuftigt, at en fabrikant skal tvinges til at skrive, at en elkompresor i et køleskab kun bruger så meget? Hvis det koster 1.000 kr. ekstra at fremstille dette køleskab ved, at man kan spare 50 kr. i el, er det så en samfundsøkonomisk besparelse, man laver? Er det en reel oplysning for forbrugeren? Sikke noget sludder, hr. minister, hvis det er det, man vil, for det passer jo ikke.

Er det rigtigt at give indtryk af, at staten nu sætter stempel på nogle biler, der bruger lidt benzin? Hvis denne bil er for dyr i indkøb, for dyr at producere i energimæssig henseende, er det så en energibesparelse, man foretager?

[Niels Anker Kofoed]

Må jeg for øvrigt sige, at alle de oplysninger, som regeringen har til hensigt at forlange påtrykt de forskellige mærker, findes i forvejen. Er ministeren, regeringen og socialdemokratiet så overbevist om, at folk ikke læser i dette land? Alle, der har biler, har de nødvendige oplysninger om forbrug af brændstof pr. hestekraft. Ministeren ved det også, for han har udtalt, at dieslbiler er mere energirigtige end andre, men én af hans kollegaer lægger alle hindringer i vejen for, at man kan anvende den energimæssigt rigtige motor.

Vi er positive over for intentionerne, men vi synes, det er lidt for frisk at anmode om en carte blanche bemyndigelse og bilde forbrugerne ind, at når ministeren får det, kan han altid oplyse om, hvad der er rigtigt, og hvad der tjener forbrugeren bedst.

Så enkelt er livet ikke; livet er mere kompliceret, tænk på barbermaskinen, der også skal mærkes – det er da revnende ligegyldigt, om den bruger mere eller mindre i kilowatt – men jeg tror, vi kan få et interessant udvalgsarbejde, og jeg vil tilsige al mulig støtte for at få det mest fornuftige ud af dette forslag; det trænger det til.

Birthe Hansen (SF):

Socialistisk folkeparti kan kun glæde sig over fremsættelsen af lovforslaget om mærkning og oplysningspligt vedrørende forbrug af energi. Glæden, vi føler, er nok genkendelsens glæde, for en væsentlig del af lovforslaget er tidligere fremsat af os, senest i januar 1980. Det høje ting var ikke dengang så energibevidst, som det forhåbentlig er i dag.

Men – for det er et men – var forslaget dengang, altså for små to år siden, blevet vedtaget, havde man sat forbrugernes og samfundets interesse for at spare på energien i forreste række. Nu er der i lovforslaget en hel masse hensyn at tage til eksisterende og forventede EF-direktiver for denne mærkningsordning, hvilket ikke just fremmer sagen, nemlig at produkterne bliver mærkede.

Mon ministeren kan sige noget om, hvor hurtigt og i hvilket omfang mærkningen vil finde sted? I februar-nummeret af Forbrugerrådets blad Tænk kan man læse, at USA, nærmere bestemt staten Californien, igennem de sidste fem år har haft krav om, at køleskabe ikke måtte bruge mere end en vis

mængde energi. Når det liberale USA kan leve med den slags krav, kan vi vel også.

Man kan i dag købe køleskabe i Danmark, der bruger halvt så meget strøm, som et tilsvarende produkt brugte for 6-7 år siden, men ved alle forbrugere det? Jeg mener nej til forskel fra den forrige taler, der mente, at vi var så oplyste. Jeg er nu ikke så sikker på, at vi alle sammen ved den slags ting. For i al annoncering for hårde hvidevarer er det vigtigere for producenterne at fortælle forbrugeren, hvilken model farve produktet findes i, fremfor at give samme forbruger saglige oplysninger om energiforbruget. Derfor må det være realistisk at bakke op bag lovforslagets krav om energimærkning.

Vi vil se positivt på forslagens behandling i udvalget, men også stille krav om, at de gode intentioner i lovforslaget følges op med en meget bred informativ kampagne, så mærkningens betydning indarbejdes i den enkelte forbrugers bevidsthed. Mærkningen må være af en sådan standard, at forbrugeren – mand eller kvinde – kan veje det ene produkts energiforbrug og ydeevne mod andre af samme type. Hvad nytter gode produkter, hvis folk ikke ved og forstår, hvad de skal vælge?

Vi mener imidlertid ikke, mærkningsordningen er nok, men vil bede skatteministeren tage værdisafgiften for hårde hvidevarer op til nyvurdering, en vurdering, der burde sætte lighedstegn mellem lavt energiforbrug og lavere afgift.

Barsøe-Carnfeldt (FP):

Umiddelbart må man have den opfattelse, at dette lovforslag hører hjemme under kategorien mindre væsentlige eller aldeles ligegyldige love. Vi befinder os i en tid, hvor der helt afgjort er vigtigere ting, vi skal beskæftige os med, end at sørge for at sætte unødige klistermærker på husholdningsartikler.

For at begrunde min bemærkning om forslagens store vigtighed, kan jeg oplyse, at jeg i dag har aflagt besøg i to store forretninger i København. Den ene handlede med radioer, og den anden handlede med hårde hvidevarer. Jeg fandt ikke ét eneste sted ét eneste produkt, som manglede en klar og tydelig energiinformation, nemlig effektforbruget. Jeg har også ringet rundt til nogle importører af udenlandske automobiler, og de har meddelt, at de alle har registreret, hvor meget

[Barsøe-Carnfeldt]

benzin en bil anvender under kørsel pr. 100 km.

Det, der er interessant, er, at en forbruger i dag ikke kan tage fejl. Han eller hun bestemmer selv, om man vil købe et produkt efter funktion, efter design eller efter energiforbrug. Uanset hvor mange love man i dette høje ting ville presse ned over producenter og forbrugere, er det altså sådan, at de fleste mennesker sætter sig ned og siger: ja men jeg kan altså lide udseendet på den dér. Rent statistisk betyder udseendet af en radio altså betydelig mere, end at den bruger 3,6 w mindre.

Siden oliekrisens start har producenter verden over udviklet og produceret husholdningsmaskiner med et minimalt energiforbrug. Dette er sket ud fra et nødvendigheds- og konkurrencemæssigt synspunkt, og det er sket på helt frivillig basis som en naturlig udvikling fremkaldt af stigende energipriser. Ingen kender de fuldstændige økonomiske konsekvenser af henholdsvis den offentlige sektors merforbrug som tilsynsmyndighed og særlig sagkyndig og de økonomiske konsekvenser, som denne lovgivning – dersom den gennemføres – vil påføre det private erhvervsliv som en unødigt merudgift.

Til allersidst vil jeg sige, at enhver merudgift, som pålægges det offentlige, og som pålægges det private erhvervsliv, ganske automatisk resulterer i, at forbrugeren kommer til at betale mere for det pågældende produkt.

Fremskridtspartiet er imod nytteløse lovforslag og tvangsdirektiver, som kun har til hensigt at skaffe beskæftigelse til den offentlige sektor og fordyre produkterne for alle. Vi kan derfor ikke støtte det foreliggende lovforslag.

Birgith Mogensen (CD):

Hvis dette lovforslag vedtages, vil forbrugerne og samfundet som helhed spare noget mere energi. Desuden vil endnu flere danske fabrikanter og deres produktudviklingsafdelinger yderligere ansøres til at udvikle og producere energibesparende varer, deres ydeevne taget i betragtning, som dels kan hæve vor eksportevne, dels nedsætte importen af produkter, som ikke kan konkurrere med vor egen formåen på dette område. Facit må blive flere arbejdspladser samt en forbedring af valutabalancen.

Nogle vil sikkert mene, at disse betragtninger tangerer overkanten af superoptimisme, men det mener jeg ikke. Det er verdenskendt, at Danmarks know-how og kunnen på de maskinelle, tekniske, elektroniske og designmæssige områder ligger på et meget højt stade; derfor er det min overbevisning, at den gren af vor industri vil have store fordele af EF- og andre internationale energibesparelsesbestemmelser, der løber parallelt med dette lovforslag.

Jeg finder det meget vigtigt, at især virksomheder og andre, der impliceres i denne lovgivnings bestemmelser, informeres hurtigt og grundigt, og det samme gælder forbrugerne, som loven vedkommer i allerhøjeste grad. Men vi er enige i, at lovens rammer ikke kan udfyldes inden for et kort tidsrum, og at loven ikke skal fastlægge bestemmelser, der vedrører reklamer og anden form for markedsføring; det er forbrugerombudsmandens regie. Men i øvrigt vil det være helt naturligt, at den eller de virksomheder, som fremstiller og sælger de produkter, som giver størst mulig ydeevne for mindst muligt energiforbrug, nok skal gøre alt for, at oplysning om disse fordele kommunikerer ud til den enkelte forbruger både her og i udlandet.

Det sidste afsnit i lovforslagets bemærkninger starter med:

»Ved regeludfærdigelsen i henhold til loven vil der ikke ske etablering af energimærkningsordning . . .«, osv.

Dette tekststykke er ikke klart defineret. Jeg er godt klar over, at det hører ind under småtingsafdelingen, men under udvalgsbehandlingen vil vi sikkert blive grundigere orienteret desangående.

CD vil give lovforslaget om mærkning og oplysningspligt vedrørende forbrug af energi en yderst venlig behandling.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal ikke efter fru Birgith Mogensens indlæg komme ind på, hvad jeg tror lovforslaget kan føre til af nytte; det synes jeg blev gjort udmærket af CDs ordfører. I lighed med samme ordfører finder vi også principperne i lovforslaget rigtige, og vi har også ved forskellige lejligheder sagt, at man burde lave mærkning og oplysningspligt vedrørende forbruget af energi.

[Lone Dybkjær]

I forlængelse af den diskussion, vi har haft om energiredegørelsen i dag, vil jeg sige, at vi selvfølgelig ikke altid er betaget af alle de bemyndigelser, vi giver energiministeren, og derfor vil vi også under udvalgsarbejdet se mere på, hvilke konkrete områder energiministeren tænker på. Hr. Niels Anker Kofoed kan have ret i, at det er vigtigt, at vi ikke bare blander stort og småt ind mellem hinanden og får en mærkning på nogle af de vigtige varer og ikke får lagt hele dette lovkompleks for had ved at tage fat på noget, som – alt taget i betragtning – energimæssigt ikke har så stor betydning.

Vi vil også under udvalgsarbejdet kigge lidt mere på de økonomiske spørgsmål. Det forekommer mig lidt utroligt, at det ikke får nævneværdigt udgiftsmæssige konsekvenser ud over lidt i forbindelse med den offentlige information. I så fald er det vel helt givet, at det kun kan skyldes, enten at man fra statslig side i forvejen bruger en hel del på det, eller også at man ikke har taget de private virksomheder med. At der ikke kommer nogen økonomiske konsekvenser i første omgang tror jeg ikke på, men jeg er enig i, at tingene i det lange løb kan tjene sig ind.

Fremskridtspartiets ordfører mente jo altså, at der overhovedet ikke var nogen problemer, at der var en hel del mærkning i forvejen, og at man i øvrigt kun købte ind efter udseende. Somme tider kan det jo være meget rart også at vide, hvad der er bag ved et udseende.

Waldorff (VS):

Jeg synes, det kan være lidt svært at vurdere, hvad dette her egentlig skal bruges til. Specielt er det ikke særlig klart for mig, i hvilken udstrækning det er afhængigt af de direktiver, som er gennemført i EF, og det hænger selvfølgelig sammen med, at jeg ikke kender disse direktiver. Men når der f.eks. står i bemærkningerne, at man ikke må foreskrive nogen mærkning af de omhandlede apparater, som ikke på alle måder er i overensstemmelse med rammedirektivet og de respektive anvendelsesdirektiver, så bliver det selvfølgelig interessant at se, hvad der faktisk står i dem, og i hvor vid udstrækning det faktisk lægger begrænsninger på de mærkninger, man kan lave herhjemme. Tilsvarende kan man spørge om, hvor langt

man kan gå i forhold til produkter, som der endnu ikke er lavet aftale om i EF. Jeg ved ikke, om der kan siges noget om det allerede nu.

I øvrigt havde jeg tænkt mig at sige, at dette forslag også noget kan bruges til at diskutere det overstyrede kasketsamfund, for det indeholder klart nogle statslige indblandinger i det private erhvervsliv og et forsøg på at påvirke forbrugsvalg, og det koster uden tvivl noget administration, og det betyder nogen regelgivning, men det har jeg i og for sig heller ikke så meget imod.

Det, der er interessant at diskutere, er, om det ville have betydet noget mere i retning af kasketsamfundet, hvis man i stedet havde sagt: lad os vælge den påbudsordning, som er effektiv, nemlig at fastsætte normer for energiforbruget, og så kunne man lade være med at nøjes med husholdningsapparater og opvarmningsapparater, man kunne også tage industrien med. Det ville have en langt større effekt. Det skulle ikke være noget med, at man i løbet af to år skulle udskifte alle eksisterende apparater på markedet, men at man gik ud fra, hvad der faktisk er teknologisk muligt i dag, og det er allerede i dag teknologisk muligt for mange apparaters vedkommende at nå ned på en halvering af elforbruget. Det ville betyde utrolig meget, hvis man fastsatte nogle regler om, at man f.eks. i løbet af en fem til ti års periode skulle opfylde dette normforbrug.

Så kan man sige, at det ville være at lægge urimelige bånd på industrien og alt det dér, som vi altid hører. Det har jeg for det første ikke noget særligt imod, og for det andet er det heller ikke rigtigt. Det viser sig jo faktisk, at når man tvinger industrien i den retning, finder de meget hurtigt ud af at rette sig ind efter det, og som miljøministeren plejer at sige: jeg er så glad for alle de regler, vi har på miljøområdet, for det øger eksporten!

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti er positivt over for det foreliggende lovforslag. Det er rigtigt, at vi har fået et fald i energiforbruget både i 1980 og 1981, og det er også rigtigt, at yderligere besparelser på energiområdet er både tiltrængt og også vil forekomme; det er der slet ingen tvivl om. Vi tror, at dette lovforslag

[Steffensen]

om mærkning og oplysning om forbrug af energi kan være et led i den kæde.

Vi kan nære visse betænkeligheder ved de mange bemyndigelser, som flere ordførere har gjort bemærkninger om, og prioriteringen af de enkelte områders betydning kan vi også diskutere i udvalget, men vi vil i hvert fald gå velvilligt ind i et udvalgsarbejde, for vi mener, det er en sag, der bør indgå i hele energisparsesektoren.

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg vil gerne takke for de gennemgående positive bemærkninger, som har præget modtagelsen af lovforslaget. Jeg er opmærksom på, at der er en forhåndsskepsis med hensyn til bemyndigelserne. Det kan ikke være anderledes. Det er selvfølgelig nødvendigt, at vi under udvalgsarbejdet gennemgår og argumenterer for, hvordan det er tænkt anvendt.

Når det er nødvendigt at gøre det på denne måde, er det, fordi vi ikke kan lovgive om, at det og det produkt skal mærkes sådan og sådan, og fordi det system, der er lagt op til, er baseret på, at man produkt for produkt, branche for branche skal gennemgå disse ting i et samarbejde med de pågældende fabrikantorganisationer, således at vi får mærkninger, som er til at leve med i praksis, og som har et saglig uangribeligt indhold, og forbrugerne skal selvfølgelig med ind i denne proces.

Derfor må jeg også svare fru Birthe Hansen med at sige, at vi ikke kan give noget fast tidspunkt for, hvornår mærkningen på det og det område vil blive gennemført. Det er en proces, der nu sættes i gang, men den kan ikke sættes i gang, inden vi får lavet en lovgivning som denne her, for det, der beslutes i EF, om man så må sige pølsemaskinen, er heller ikke noget, der umiddelbart har retsvirkning i Danmark. Det er nogle direktiver, som også kræver handling her, førend det får virkning på det danske marked, og det går altså efter min og regeringens mening for langsomt. Det er elbageovne, som er nået gennem denne proces indtil nu, og selv for at det virker, skal vi omsætte det til dansk ret.

Hr. Niels Anker Kofoed nævnte som eksempel et køleskab, der ville koste 1.000 kr. mere, og hvor man kunne spare 50 kr. Nu håber jeg, det var 50 kr. om året og ikke i

køleskabets levetid, for ellers er det nok noget, der løser sig selv, men selv hvis det var det andet, er det selvfølgelig et eksempel, som nok ville få en hvilken som helst forbruger til at købe et andet køleskab. Men der er jo altså heller ikke her tale om et direktiv til forbrugerne om, hvad de skal, men om nogle regler, der sikrer, at forbrugernes valg træffes på grundlag af en klarere oplysning end det, der i dag er tilfældet.

Om EF-direktiverne i øvrigt vil jeg svare både fru Birthe Hansen og hr. Waldorff, at de ikke kan hæmme dette her. Vi har med denne lovgivning som udgangspunkt mulighed for at gøre tingene i det tempo, der passer os, og når der sker en løbende EF-afklaring, kan vi se, om det skulle give anledning til yderligere klargøringer hos os, men dette her er altså et supplement. Det er under alle omstændigheder et nødvendigt redskab for at løfte reglerne ind, og det er et supplement til det, der sker i EF. Det er indrettet sådan, at vi kan køre videre her og opfylde vores forventninger til mærkningen, uanset hvor langsomt det eventuelt vil gå i EF.

Jeg er enig med fru Birgith Mogensen og fru Lone Dybkjær i karakteristikken af og den socialdemokratiske ordførers bemærkninger om det perspektiv, der ligger i selve tankegangen med lovforslaget. Det er klart, at vi ikke vender op og ned på energiforbruget i Danmark fra den ene dag til den anden med dette her – slet ikke – men det afgørende er, at selve tankegangen bringes ind for også at stimulere hele energibevidstheden, og jeg tror, at fabrikanterne vil reagere positivt på det.

Hr. Waldorffs forslag om egentlige normer for, hvor meget energi de forskellige produkter må bruge, mener jeg ikke det er muligt at gennemføre i øjeblikket, fordi der simpelt hen ikke er en sådan teknisk afklaring, at vi på ret mange områder rimeligt kunne gøre det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

[Fjerde næstformand]

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning. (Øget lokal medbestemmelse).

[Af Kalnæs (SF) m.fl.]

(Lovforslag nr. L 70. Fremsat 21/1 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Min første bemærkning til SFs forslag skal være et citat af noget, som hr. Ole Olsen sagde på SFs vegne ved andenbehandlingen af forslag til lov om varmforsyning den 28. maj 1979 (Folketingstidende 1978-79, sp. 11621-22). Hr. Ole Olsen sagde:

»Lovforslaget indeholder de nødvendige regler for, at planlægningen med hensyn til varme kan finde sted. . .

SF er modstander af, at man søger ved centralistisk politik at fjerne forvaltningen fra de lokale organer. Der skal derfor meget stærke bevæggrunde til, for at SF ikke skulle anbefale en selvforvaltning. Sådanne grunde findes imidlertid i forbindelse med varmforsyningsloven. Vi finder desuden, at den lokale forvaltning ikke er fjernet i større omfang end påkrævet for at gennemføre en fornuftig energipolitik.«

Jeg mener fortsat, SF har ret i den betragtning. Det er min opfattelse, at de beføjelser, myndighederne har efter varmforsyningsloven, står i en rimelig balance med de overordnede hensyn, der må tilgodeses i varmeplanlægningen. Det er nok energiministeriet, der fastsætter regler om tilslutningspligt, anlægsbidrag osv., men det er jo alene kommunerne, der træffer beslutning om, hvorvidt man lokalt vil anvende netop disse regler, og udnyttelsen af lovgivningens bemyndigelser er også holdt inden for det, der er nødvendigt.

Jeg er nødt til at pege på en modsigelse i bemærkningerne til lovforslaget fra SF med hensyn til det, man siger om, at der skal læg-

ges afgørende vægt på lokal medbestemmelse.

På den ene side fastholdes det, at der skal ske en koordinering på landsplan med hensyn til forsyning med fossile brændsler. På den anden side skal den enkelte kommune selv fastlægge, hvordan såvel forhåndenværende som udefra kommende energikilder anvendes, f.eks. om naturgas eller fjernvarme skal distribueres på den ene eller den anden måde.

Men det er en kendsgerning, at rentabiliteten af både naturgasprojektet og af fjernvarmeprojekterne er afhængig af, hvordan dette net bygges op. Det samme må siges om udbygningen af kraftvarmeværker, hvor der også er en nødvendig investeringsmæssig samfundsøkonomisk sammenhæng.

Desuden er der en forvaltningsretlig uklarhed i udtrykket om lokal medbestemmelse, sådan som det er brugt, og det, at der skal lægges afgørende vægt – hvad det så er – på lokal medbestemmelse. Det vil være umuligt at afgøre, om en godkendelse af en kommunal varmeplan er lovlig eller ikke, dersom et eller andet antal borgere i en kommune vil hævde, at netop deres synspunkter ikke er blevet tillagt, som der står, afgørende vægt. Det vil indebære en reel risiko for en lammelse af hele planlægningsprocessen både i kommunerne, i amterne og på landsplan. Det er et tungt ansvar at lægge op til en sådan lammelse.

Hidtil er planlægningen af visse hastende kraftvarmeudbygninger – det første, der gik igennem hele processen, var nogle kraftvarmeprojekter – sammen med naturgasprojektet sket efter overgangsbestemmelserne, det, man kunne kalde genvejsproceduren. Det sker ved, at der laves en kortlægning lokalt og udarbejdes oplæg med forskellige forslag, og derefter er der forhandlinger, hvor man sammenfatter disse ting, forud for at der laves nærmere varmeplandirektiver, på grundlag af hvilke man så laver de egentlige forslag til varmeplaner. Det skal foregå på det grundlag, loven siger, nemlig at det skal opfylde et krav om den mest samfundsøkonomiske anvendelse af energien.

Sådan som systemet er og på det grundlag, der her skal forvaltes, har jeg ikke hidtil modtaget en eneste klage fra nogen kommunalbestyrelse eller fra noget amtsråd. Baggrunden er altså ikke en sådan hverken